

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 533 STRAIPSNIO
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-3529“ PROJEKTO (toliau – Projektas)
(TAP-19-1388; TAIS Nr. 19-10037)**

[Click here to enter text.](#) Nr.

Vilnius

Projekto rengėja: Teisingumo ministerija.

Projekto tikslas: Seimo valdybos prašymu pateikti Vyriausybės išvadą dėl Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau - ANK) 533 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIIP-3529 (toliau – projektas XIIIP-3529). Projekto teikėjai: Seimo nariai Guoda Burokienė, Algis Strelčiūnas, Zenonas Streikus, Ingrida Šimonytė, Agnė Bilotaitė, Povilas Urbšys.

Dabartinė situacija: Pagal galiojantį teisinį reguliavimą administracinė atsakomybė už ANK 533 str. nusižengimus gali būti taikoma už bet kokio sunkumo Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo (toliau – VPIDVTĮ) nuostatų pažeidimą. Numatytos baudos yra labai mažos, ir iš esmės neatgraso asmenų nuo administracinių nusižengimų darymo.

Seime šiuo metu yra svarstomi Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo pakeitimo projektas ir VPIDVTĮ pakeitimo projektas. Jais siūloma diferencijuoti atsakomybę VPIDVTĮ nuostatas pažeidusiems asmenims, nustatant lengvesnes poveikio priemones už privačių interesų deklaravimą reguliuojančių nuostatų pažeidimą ir atitinkamai griežtesnes – už šiurkštų VPIDVTĮ nuostatų pažeidimą.

Atsižvelgiant į tai siūloma tikslinti ANK 533 str. nuostatas. Siūloma administracinę atsakomybę taikyti asmenims, šiurkščiai pažeidusiems VPIDVTĮ draudžiančias, įpareigojančias ar apribojančias nuostatas. Tokiu būdu būtų užtikrintas proporcingos atsakomybės už VPIDVTĮ skirtingų nuostatų pažeidimą taikymas. Siūloma padidinti ANK 533 str. numatytos baudos dydį, t. y. numatyti baudą nuo 600 eurų iki 1600 eurų (dabar nuo 140 iki 300 eurų). Už pakartotinai padarytą nusižengimą (533 str. 2d.) nustatyti baudą nuo 1600 eurų iki 2600 eurų (dabar – nuo 300 iki 580 eurų).

Teikėjų nuomone siūlomas ANK tobulinimas vertintinas kaip viena iš korupcijos prevencijos priemonių – kaip poveikis asmenims siekiant atgrasyti nuo korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų darymo. Įgyvendinus siūlomas teisinio reguliavimo nuostatas taip pat padidėtų VPIDVTĮ nuostatų įgyvendinimo efektyvumas bei dėmesys šio įstatymo reikalavimų laikymosi prevencijai.

Projekto esmė: Siūloma iš esmės pritarti projektui Nr. XIIIP-3529, tačiau siūlyti Seimui projektą tobulinti, atsižvelgiant į Vyriausybės siūlymus:

1. Įtvirtinus siūlomą teisinį reguliavimą, būtų atsisakyta administracinės atsakomybės už nešiurkščius VPIDVTĮ pažeidimus. Už šiurkščius VPIDVTĮ pažeidimus numatomos 5 kartus didesnės baudos, nei lig šiol. Esant tokiam reguliavimui, asmuo, du kartus padaręs nešiurkščius VPIDVTĮ nuostatų pažeidimus per įstatymo nustatytą terminą, būtų laikomas šiurkščiai pažeidusiu VPIDVTĮ nuostatas ir, atsakytų pagal ANK 533 str., kuriame, kaip minėta, siūloma labai didinti baudas. Toks teisinis reguliavimas nesuderinamas su proporcingumo principu, nes VPIDVTĮ pažeidimas, kuris nelaikomas šiurkščiu, nėra toks pavojingas, kad būtų laikomas administraciniu nusižengimu, jei jis padaromas pirmą kartą, tačiau toks pat nešiurkštus VPIDVTĮ pažeidimas, padarytas pakartotinai, jau taps šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu ir kartu užtrauks administracinę atsakomybę.

Atsižvelgiant į tai siūlytina ANK 533 str. papildyti nauja 1 d., įtvirtinančia administracinę atsakomybę už bet koki VPIDVTĮ pažeidimą, kuris nelaikomas šiurkščiu šio įstatymo pažeidimu, ir nustatyti administracinę nuobaudą – įspėjimą.

2. Atsižvelgiant į tai, kad antras VPIDVTĮ pažeidimas padarytas nepaėjęs vieniems metams po pirmo pažeidimo, nors savo pavojingumu ir nesiskirs nuo pirmo pažeidimo, bus laikomas šiurkščiu pažeidimu, siūlytina diferencijuoti administracinę atsakomybę pagal tokio nusižengimo pavojingumą. Siūlytina ANK 533 str. 2 d. atskirai išskirti atsakomybę už VPIDVTĮ draudžiančių, įpareigojančių ar apribojančių nuostatų šiurkštų pažeidimą, kai šios nuostatos pažeistos pakartotinai per vienus metus nuo tos dienos, kurią asmuo buvo pripažintas pažeidusiu VPIDVTĮ, kai pirmasis pažeidimas nėra laikomas šiurkščiu, o antrasis pažeidimas nebūtų laikomas šiurkščiu, jei būtų padarytas suėjęs vienų metų nuo tos dienos, kurią asmuo buvo pripažintas pažeidusiu šį įstatymą, terminui, ir nustatyti švelnesnę administracinę atsakomybę už šį nusižengimą, nei siūloma nustatyti ANK 533 str. 1 d. Manytina, kad administracinė nuobauda – bauda nuo vieno šimto penkiasdešimt iki penkių šimtų eurų būtų adekvati ir atgrasi.

3. Vienas pagrindų laikyti, kad asmuo šiurkščiai pažeidė VPIDVTĮ nuostatas, yra šio įstatymo nuostatų pažeidimas pakartotinai per vienus metus nuo tos dienos, kurią asmuo buvo pripažintas pažeidusiu šį įstatymą. Pakartotinumą pagal VPIDVTĮ reikštų ne tik sunkesnes pasekmes šio įstatymo kontekste, bet ir administracinę atsakomybę pagal ANK. Bet koks kitas deklaruojančio asmens VPIDVTĮ pažeidimas bus laikomas pakartotiniu, jei dar nebus suėję VPIDVTĮ nustatyti terminai (jeigu asmuo šio įstatymo šiurkštaus pažeidimo atveju per *trejus* metus nuo tos dienos, kurią buvo pripažintas pažeidusiu šio įstatymo reikalavimus, nebuvo dar kartą pripažintas padariusiu šio įstatymo pažeidimą, laikoma, kad jis šio įstatymo nėra pažeidęs). Be to, toks pažeidimas bus laikomas pakartotiniu ANK pažeidimu ir nusižengimą padaręs asmuo bus baudžiamas pagal ANK 533 str. 2 d., jei dar nebus suėjęs ANK 40 str. nustatytas terminas (jeigu asmuo per *metus* padarė tame pačiame ANK straipsnyje nurodytą administracinį nusižengimą, laikoma, kad šis administracinis nusižengimas padarytas pakartotinai). Terminai, nustatantys pakartotinumą, ANK ir VPIDVTĮ yra skirtingi, todėl galimi atvejai, kai, veika ANK prasme nebus laikoma pakartotine, o pagal VPIDVTĮ pažeidimas bus pakartotinis dėl įtvirtinto ilgesnio termino bei skirtingų terminų skaičiavimo pradžios momentų.

Siūlytina ANK 533 str. atsisakyti pakartotinumą įtvirtinimo ir straipsnio 1 d. nustatyti platesnes siūlomos baudos ribas bei sudaryti galimybes subjektui, nagrinėjančiam administracinio nusižengimo bylą, atsižvelgus į atsakomybę lengvinančias ir sunkinančias aplinkybes, skirti baudą.

4. Panaikinus administracinę atsakomybę už VPIDVTĮ pažeidimą, kuris nelaikomas šiurkščiu, ir, vadovaujantis ANK nuostatomis, kad įstatymas, švelninantis ar panaikinantys atsakomybę už administracinius nusižengimus arba kitaip lengvinantis administracinę atsakomybę traukiamo asmens ar asmens, kuriam paskirta, bet dar nebaigta vykdyti administracinė nuobauda, teisinę padėtį, turi grįžtamąją galią, projektas XIIIIP-3529 papildytinas pereinamosiomis nuostatomis dėl jau pradėtų teisenų bei dėl bylų peržiūrėjimo.

Derinimas: Nutarimo projektas suderintas su Vidaus reikalų ministerija darbo tvarka.

Atitiktis Vyriausybės programos nuostatomis: Projektas tiesiogiai neįgyvendina Septynioliktosios Vyriausybės programos nuostatų.

Dalykinio vertinimo išvada: Atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė pastabų projektui neturėjo (2019 m. rugpjūčio 30 d. išvada Nr. NV-2497), siūlome projektą teikti svarstyti į **Vyriausybės posėdžio A dalį**.

[Click here to enter text., tel. , el. p.](#)